

PO STOPÁCH 2. SVĚTOVÉ VÁLKY NA DOMAŽLICKU

Je jaro 5.5. 2009 .Na dvorku U Hrušků na Domažlickém náměstí sedáme ve vojenských kombinézách a s helmou na hlavě do legendárního automobilu Jeep Willys MB .Jako v roce 1945 také dnes mírně prší ,což dokresluje dobovou atmosféru dní, kdy nás osvobodila legendární 2.pěší pod velením známého generála Pattona. Shodou okolností na zmíněný dvorek před 64 lety dopadl dělostřelecký granát, který od Pelech vystřelilo americké dělostřelectvo na Domažlice. Střepina tohoto granátu zabila pekařského učně z vedlejšího domu. Děda mi vyprávěl, že z králíkárně, kterou měl na dvorku, nenašel ani třísku. Tuto epizodu mi připomíná obraz zátiší s květinami „ozdobený“ dvěma trhlinami od střepin

Startuji jeep nožním spínačem a se skupinou vyrážíme na vrch Vavřinec, kde proběhla v roce 1939 největší demonstrace Českého lidu proti okupaci. Dnes tuto událost připomíná pamětní deska na Vavřineckém kostelíku stojícím naproti bývalému hotýlku. Za války zde byl ubytován Hitlerjugend a po válce sem byly dočasně deportovány německé ženy sloužící fašistickému režimu.

Bereme dalekohled a přes Nevolické údolí, kudy přišla do Domažlic jedna z vln vojáků se znakem Indiána na paži, si prohlížíme vzdálený Všerubský průsmyk. Tudy se valila další vlna osvoboditelů směrem na Kdyni. Ve Všerubech byla také podepsána kapitulace wehrmachtu. Domek, ve kterém k této události došlo, ještě stojí po pravé straně vesničky při příjezdu od Kdyně. Hledíme i na šumavské hvozdy, jimiž se probíjela 4.obrněná divize U.S.Army mající ve znaku triangl se třemi barvami. Navrhl ho pozdější generál George PATTON během své služby ve Francii v r. 1917 během první světové války, aby odlišil jednotky pěchoty od dalších. Dokonce prý zaplatil 1000 franků z vlastní kapsy na jeho první výrobu. Sedáme do Willyse a přes Dmout, kde i dnes lze nalézt zbytky patron, které tu zůstaly po postupující frontě, vyjíždíme na silničku vedoucí k osadě Valcha. Přes ní postupovali vojáci od Hadrovce, kde byla státní hranice po záboru Sudet v roce 1938. Podle všech předpokladů zde vstoupil první americký voják na ryze české území, když nepočítáme bývalé Sudety. Tato událost je i zdokumentována válečným kameramanem.

Sjíždíme směrem na Pasečnici. Míjíme místní rybník, z něhož v padesátých letech vytáhli domažličtí hasiči Jeep, se kterým zde havarovali vojáci vracející se z místní hospůdky. České pivo bylo i na ostřílené vojáky asi dosti silné... V místech, kde je dnes fotbalové hřiště, byl vojenský tábor. Willyse svižně šplhá do kopce a přes Pelechy lesem vjíždíme na Filipovu Horu, kde v okolních lesích bylo zakopáno německé dělostřelectvo s protiletadlovou obranou a obávanými flaky. Dodnes jsou vidět v lesích hluboké jámy po bombardování pozic americkým letectvem. Podle pamětníků se zde ještě v sedmdesátých letech válely zbytky německých helem a holinek. Když Thunderbolty P-47D-25-RE bombardovaly tato postavení, v Domažlicích řinčelo sklo v domech jako při zemětřesení. Po vypití kávy, připravené na polním vařiči, vyrážíme dál na cestu. Projíždíme zaniklou vesnicí Malý Perenet, kde jsou v lese k vidění zbytky zdí stavení. Musíme dávat pozor, abychom se nepropadli do jejich sklepení.

Míjíme bývalou zarostlou střelnici u Spálence a přijíždíme k výběžku lesa zvaný Kuželník poskytující nádherný výhled na celé pohoří Českého lesa i Šumavy. Při vyjasnění je dobře vidět Čechov i Javor. Zřejmě i proto zde bylo později pozorovací stanoviště Pohraniční stráže. Připomínají ho dva vybetonované podzemní bunkry. Odsud jsou vidět i vesničky v Německu a je pravděpodobné, že toto stanoviště za války používali Němci k řízení dělostřelecké palby od Filipovy Hory na americké pozice. Původní usedlíci nám to už nemohou potvrdit, protože byli po válce odsunuti na základě Benešových dekretů.

Po úzké silnici, takzvané hlásce, po které pohraniční stráž vyjížděla k zásahům proti údajným narušitelům státní hranice po celé délce železné opony, se dostáváme na starou kupeckou stezku vedoucí z Řezna do Prahy. Ve 13. století na ní vybírali Chodové mýtné.

Bližíme se nad Folmavu, přes kterou se Američané nemohli probít, a tak ji museli obejít přes Všerubské údolí a Lískovou. Problémy jim způsobila silná domobrana bránící Furth im Wald. Bojovalo se o každou ulici Furthu a ten byl při těchto bojích hodně poničen.

Dále směřujeme přes Babylon a Pec pod Čechovem na Výhledy. Podjíždíme Malinovou horu, místem bojů mezi Wehrmachtem, který se chtěl vzdát postupující americké armádě, a SS jednotkami snažících se tomu za každou cenu zabránit. Pro výstrahu zde byli dokonce SS jednotkou oběšeni velitelé Wehrmachtu. Ještě v dnešní době, když přiložíte detektor kovů na stromy v této oblasti, neustále signalizuje přítomnost kulek.

Na Výhledech se nachází dva pomníčky připomínající válečná léta. První byl postaven na památku dvou amerických vojáků, kteří zde padli 30. dubna při dobývání místní hájenky. Druhý připomíná tragickou nehodu, kdy se v zatáčce převrátil nákladní automobil U.S. Army. Vezl na korbě z německého zajetí pět Rudarmějců. Ti jsou dnes pochováni na hřbitově v Klenčí.

Sjíždíme dolů do Klenčí, které bylo ke konci války zčásti zničeno náletem. Nacházela se zde totiž velmi početná kolona německé techniky. Po následném požáru bylo v Domažlicích i v noci vidět jako za dne. Občané Chodské metropole druhého dne ráno vyvěsili po celém městě bílé prapory. Báli se, aby to samé neštěstí nepostihlo i jejich obydlí. Po celém městě se také jako v Klenčí nacházela obrněná technika nepřátel. Na popud německého velení města však pod hrozbou ostřelování Domažlic nepřátelským dělostřelectvem, byly bílé vlajky staženy. To už ale s Američany vyjednávali o neostřelování města členové odbojové skupiny NIVA. Přesto na město dopadly dva dělostřelecké granáty zmiňované již v úvodu.

Pokračujeme do lesů nad Díly a zastavujeme u pomníčku stojícího zde na památku pěti amerických vojáků postupujících z Hostouně. Jejich Jeep zde najel na tankovou minu. Byli to takzvaní „Pattonoviduchové“, kteří se účastnili osvobození místního hřebčína v Hostouni. Zde se chovali vzácní Lipicáni a také zde pracovali váleční zajatci v továrně na letecké motory. Za pamětní deskou pod dřevěnou stříškou jsou uloženy kovové zbytky Jeepu a na protilehlé straně silnice je na balvanu vyryto jméno jednoho z pěti padlých vojáků – JOE NEWEL. Ještě dnes se dají při obhlídce okolí najít kovové úlomky z tohoto auta.

Přes Díly sjíždíme do Postřekova. Zastavujeme se u rodného domu generála Buršika, velitele tanku Žižka, který jako první prorazil obranu Kyjeva. Na zpáteční cestě do Klenčí míjíme pomník učitele Čápa zastřeleného při útěku před zadržením německým četnictvem v roce 1944. Projíždíme Trhanovskou alejí, pod kterou se ukrývala německá obrněná kolona. Při leteckém útoku na ni byl zasažen jeden z Thunderboltů. Pilot se i s letadlem zřítil do nedalekého lesa. Přijíždíme k místu dopadu. Dnes zde stojí jen pomníček se jménem pilota USAF, npor. Paula Kirkhama. Měl to být jeho poslední let před odjezdem na dovolenku. Ještě do sedmdesátých let zde byla ohrada se zbytky letounu, ale nic nesmělo připomínat osvoboditele s Indiánem na rameni, a tak bylo nařídáno pietní místo vyklidit. Prostřelený pancéřový štít v úrovni hlavy, který měl pilot za sedačkou, se však podařilo zachovat. Je mi ctí, že visí na důstojném místě právě v mé kanceláři.

Bliží se večer a my se vracíme do Domažlic. Vjíždíme na náměstí od hotelu Koruna, kudy přijely do centra tanky. Stavujeme se ještě před radnicí u pamětní desky a jízdu končíme tam, kde jsme ji započali – u Hrušků na dvoře. Příště vyjedeme po jiné trase, ale opět po stopách války, po stopách hrdinství amerických vojáků, z nichž mnozí položili své životy na osvobození naší vlasti.